

متن پرسش

سلام استاد: نظر شما درباره این مطلب چیست؟ آیا جواب درستی است در مقام سوال فلسفه به چه کار می آید؟ استاد #دینانی: اگر می‌توانید با نادانی مردم مبارزه کنید. تنها مسئولیت فیلسوفان نسبت به جامعه در مقام نظر و نه عمل است. اگر عملیاتی شد که شد و اگر عملیاتی نشد به فیلسوف مربوط نیست. فیلسوف تنها نظریه می‌دهد. فیلسوف باید واقعیات را بگوید، اما اگر مردم واقعیات را نفهمیدند فیلسوف مقصر نیست. فیلسوف واقعیات را می‌گوید، خب وقتی مردم نادان هستند و نمی‌فهمند چه کار کنند؟ حضرت نوح، به مردم گفت یا نگفت؟! بعد چه اتفاقی افتاد؟ نفرین کرد و همه غرق شدند. شما فکر می‌کنید فیلسوف پاسبان هست و باید تمام شهرها را پاسبانی کند؟ جامعه دچار نادانی شده است. نوح، موسی، عیسی، و حضرت ختمی مرتبت نتوانست. آیا پیامبران توانستند همه مردم را مسلمان کنند؟! نشد. حالا انتظار دارید فیلسوف راه بیفتد در خیابانها و مردم را اصلاح کند؟ فیلسوف واقعیات را می‌گوید البته اگر فیلسوف باشد، اگر نادان باشد که هیچ. این مردم هستند که واقعیات را نمی‌خواهند. مردم باید گوش دهند و عمل کنند. فلسفه عملی «#پراگماتیست» را یک فیلسوف نادانی در آمریکا به نام «#ریچارد رورتی» مطرح کرد. خداوند در قرآن به پیغمبرش می‌فرماید تو بگو هر چند که نمی‌توانی همه را هدایت کنی اما بگو. این ابتذال تفکر و احمق شدن جوامع و متفکران بسیار رنج‌آور است. در برابر این رنج فقط تحمل می‌کنم؛ می‌نشینم و گاهی اوقات هم می‌نویسم و سخنرانی می‌کنم. غیر از این هم کاری از من بر نمی‌آید. تفکر از جامعه رفته است و فقط اطلاعات متراکم وجود دارد. امروز در متن تهران یک جوان ۲۰ ساله می‌بینم، ساده و خنگ. یک ذره زبلی در جوانان ما نیست. چون فکر نکردند زیرکی ندارند. این زیرکی محصول تفکر است. نسل امروز به دو دلیل احمق است؛ تراکم اطلاعات، رفاه بیش از حد، جوان‌ها سوسول شدند. رفاه، سوسول‌گرایی و تراکم اطلاعات مجال فکر کردن را گرفته و به راحتی می‌توان سر جوانان امروزی کلاه گذاشت. آینده‌ای خیلی خطرناکی در انتظار این نسل است. البته تمامی دنیا سوسول شده است نه تنها ایران. اگر ما فقط سوسول بودیم خطرناک‌تر می‌شد حریف‌های ما هم سوسول هستند. علم پیش می‌رود اما ممکن است تعقل و فلسفه پیش نرود. تعقل ناشی از هستی‌شناسی است. اما علم یعنی چه کار بکنیم و چه کار نکنیم. کسی که هستی‌شناسی ندارد نادان می‌شود اما می‌داند چه را با چه ترکیب کند تا یک چیز درست شود. (نشریه عصراندیشه، شماره ۱۳)

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: شاید به عنوان درد و دلِ یک فیلسوف، از وجهی بتوان آن سخن‌ها را پذیرفت. ولی بحث از این‌ها گسترده‌تر است. آقای دکتر داوری در کتاب «خرد سیاسی در جهان توسعه‌نیافتگی» تحت همین عنوان نکاتی دارند که آن نیز وجه دیگری است از این‌که فلسفه در این دوران به چه کار می‌آید. موفق باشید